

**Obec Malá Morava jako provozovatel veřejných pohřebišť
podle § 16 odst. 1 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých
zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pohřebnictví)**

vydává v souladu s ustanovením § 19 citovaného zákona

Řád veřejných pohřebišť obce Malá Morava místní části Malá Morava, Vojtíškov, Podlesí

1. Zastupitelstvo obce Malá Morava ve smyslu § 84 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů schválilo tento Řád veřejných pohřebišť obce Malá Morava dne 25. 6. 2020, pod číslem usnesení 2020/08/23
2. Řád veřejných pohřebišť obec Malá Morava vydává po předchozím souhlasu Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 17. 6. 2020, vydaného pod č.j. : KUOK 681178/2020, sp.zn. KÚOK/68014/2020/OSR/680

Článek 1 Úvodní ustanovení

1. Provozování pohřebišť je nedílnou součástí veřejné infrastruktury a službou ve veřejném zájmu v samostatné působnosti obce.
2. Provozovatelem a správcem veřejných pohřebišť (dále jen provozovatel pohřebišť) je obec Malá Morava, IČ: 00302970, se sídlem: Vysoký Potok 2, 788 33 Hanušovice, zastoupené starostou obce.

Článek 2 Působnost řádu pohřebišť

1. Vysvětlení zkratk pojmů:
 - a) Řád – Řád veřejného pohřebiště.
 - b) Provozovatel pohřebiště – vykonává provozování veřejného pohřebiště zejména ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o pohřebnictví.
2. Vymezení často používaných pojmů:
 - a) Hrobka - nemovitá věc, která vznikla stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na její stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání.

- b) Hrobové zařízení - např. pomník, náhrobek, rám, krycí deska, stéla nebo jiná ozdoba hrobu, které mohou být bez znehodnocení od hrobového místa odděleny (zpravidla movitá věc).
- c) Rozptyl – anonymní rozptýlení zpopelněných lidských ostatků do společného hrobového místa (louky rozptylu) bez nároku na uzavření nájemní smlouvy.
- d) Vsyp – hrobové místo na vsypové louce s právem nájmu určené pro ukládání zpopelněných lidských ostatků bez urny. Na rozdíl od rozptylu popela na povrch trávníku se jedná o hloubkové uložení popela do země pod odkrytý travní drn a není při něm potřeba předchozí úpravy popela ani rozptylového aparátu. Vsyp popela umožňuje určit na základě nájemní smlouvy k vsypovému místu na šachovnicovitě rozčleněné zatravněné ploše konkrétní, např. rodinné místo, na které může být postupně uloženo více příbuzných nebo sobě blízkých osob.

3. Ustanovení tohoto Řádu se vztahují

- a) na veřejné pohřebiště v místní části Malá Morava na pozemku parc. č. 296 v k.ú. Malá Morava, jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů
 - II. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách
- b) na veřejné pohřebiště v místní části Vojtíškov na pozemku parc. č. 76 v k. ú. Vojtíškov, jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů
 - II. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách
- c) na veřejné pohřebiště v místní části Podlesí na pozemku parc. č. 160 v k. ú. Podlesí-město, jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů
 - II. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách

4. Vnější hranice těchto pohřebišť jsou vymezeny zdí.

- 5. Řád je závazný pro provozovatele – obec a dále pro subjekty, zajišťující pohřební služby, pro obstaravatele pohřebních a jiných úkonů, nájemce hrobových a urnových míst, objednatele a zhotovitele služeb, návštěvníky pohřebišť včetně osob, které zde s prokazatelným souhlasem provozovatele pohřebišť nebo nájemce provádějí práce a pro ostatní veřejnost.
- 6. Pokud bude stejná věc popsána v několika dokumentech a v každém jinak, tak mají přednost v pořadí: samotná nájemní smlouva, Řád, zákon o pohřebnictví a občanský zákoník. Smlouva i řád nesmějí být v rozporu se zákonem nebo být proti zákonu – speciálnímu i obecnému. Zvláštní ustanovení mají vždy přednost před obecnými, a to i když jsou uvedena v jednom dokumentu. Pokud není v žádném dokumentu nějaká věc upravena, řídíme se pravidly uvedenými v právních předpisech.
- 7. Hrob, ve kterém je pohřben zemřelý, jehož činnost byla mimořádně společensky prospěšná a všeobecně uznávaná, je možné rozhodnutím zastupitelstva obce prohlásit za „Čestný hrob“ na základě pravidel pro udělování čestného občanství, čestných poct a ceny obce. Hrob, který bude prohlášený „Čestným hrobem“ bude opatřen nápisem „Čestný hrob“. Nájemce nesmí bez souhlasu zastupitelstva obce odstranit hrobové zařízení hrobového místa. V případě, že o další užívání hrobového místa, na kterém se nachází hrob prohlášený za „Čestný hrob“,

neprojeví nájemci zájem nebo v případě, že hrobové zařízení vykazuje znaky opuštěnosti, je obec povinna učinit na své náklady opatření směřující k zachování pietnosti a důstojnosti hrobu.

8. Náhrobek, vykazující vysoké uměleckořemeslné zpracování, je možné rozhodnutím zastupitelstva obce prohlásit za „Cenný náhrobek“. Nájemce nesmí bez souhlasu zastupitelstva obce odstranit hrobové zařízení hrobového místa. V případě, že o další užívání hrobového místa, na kterém se nachází hrob prohlášený za „Cenný náhrobek“, neprojeví zájem nájemci nebo v případě, že hrobové zařízení vykazuje znaky opuštěnosti, je obec povinna učinit na své náklady opatření směřující k zachování „Cenného náhrobku“.

Článek 3

Rozsah poskytovaných služeb

1. Na pohřebištích obce Malá Morava jsou poskytovány zejména tyto základní služby:
 - a) nájem hrobového místa
 - I. pro hroby
 - II. pro uložení lidských ostatků v urnách
 - b) správa a údržba pohřebišť včetně inženýrských sítí, zeleně, oplocení a mobiliáře
 - c) údržba páteřních komunikací a zpevněných ploch (v létě i v zimě)
 - d) vedení předepsané evidence související s provozováním pohřebišť
 - e) zajišťování sběru, třídění, odvozu a likvidace odpadů včetně biologicky nebezpečných odpadů
 - f) spravování a udržování objektů na pohřebištích (centrální kříž)
 - g) vykonávání dozoru nad dodržováním tohoto řádu
 - i) zveřejňování informací v místě na daném pohřebišti obvyklém pro potřeby veřejnosti
2. Na pohřebištích obce Malá Morava jsou poskytovány doplňkové služby na žádost nájemce nebo vlastníka hrobového místa, které nejsou kalkulovány v ceně nájmu, jako například:
 - a) manipulace se zetlenými, nezetlenými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebišť
 - b) výkopové práce související s pohřbením nebo exhumací
 - c) pohřbívání
 - d) provádění exhumací
 - e) ukládání lidských ostatků
3. Při nakládání s hrobovým zařízením jako s věcí opuštěnou bude provozovatel pohřebišť postupovat nejen podle občanského zákoníku, ale také ve smyslu čl. 24 a 30 bilaterální českoněmecké Smlouvy o dobrém sousedství a přátelské spolupráci č. 521/1992 Sb. Řešení všech problémů spojených s péčí o opuštěné německé hroby by mělo probíhat v duchu smíření. Podrobnosti viz Příručka pro obce k péči o opuštěné německé a další hroby v České republice, Úřad vlády, Praha 2017.

4. V souladu se stanoviskem krajské hygienické stanice č.j. KHSOC/07809/2020/OC/HOK ze dne 23. 3. 2020 je na základě zákona o pohřebnictví tímto Řádem pro uložení lidských ostatků do hrobů stanovena tlecí doba na pohřebišti v místní části Malá Morava v délce minimálně 10 let, v místní části Vojtíškov v délce minimálně 15 let, v místní části Podlesí v délce minimálně 10 let, s možností pohřbívání do standardních hrobů hlubokých 1,70 dle hydrogeologického posudku č. 02 2132 0027 ze dne 3. 5. 2002, který je přílohou Řádu.
5. Všichni zemřelí nezávisle na místě úmrtí mohou být na těchto veřejných pohřebištích pohřbeni, ale pouze se souhlasem provozovatele pohřebišť. Den před přijetím lidských pozůstatků je potřeba předložit provozovateli kopii Listu o prohlídce zemřelého, kterou uloží minimálně po tlecí dobu v příloze hřbitovní knihy.

Článek 4

Doba zpřístupnění pohřebišť, povinnosti návštěvníků, způsob a pravidla užívání zařízení

1. Pohřebiště jsou místa veřejně přístupná:

duben - říjen	8.00 - 18.00 hodin
listopad - březen	8.00 - 17.00 hodin
2. Provozovatel je oprávněn povolit odůvodněnou výjimku individuálním povolením.
3. Návštěvníci jsou povinni opustit pohřebiště do konce uzavírací doby bez upozornění.
4. Mimo vymezenou dobu jsou pohřebiště uzamčena.
5. Provozovatel pohřebišť může z oprávněných důvodů přístup veřejnosti na pohřebištích nebo jejich částech dočasně omezit nebo zakázat, např. v době provádění terénních úprav, manipulování se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebišť, exhumací, za sněhu, náledí apod., pokud nelze zajistit bezpečnost návštěvníků. Provozovatel zabezpečí v zimním období nezbytnou údržbu hlavních komunikací pohřebišť v zájmu zajištění bezpečnosti.
6. Dětem do 10 let věku je dovolen vstup na pohřebiště pouze v doprovodu dospělých osob.
7. Osobám pod vlivem návykových a psychotropních látek je vstup na pohřebiště zakázán, rovněž je zakázáno požívání alkoholických nápojů na pohřebištích.
8. Motorová vozidla mohou na pohřebiště vjíždět a zdržovat se jen s prokazatelným souhlasem provozovatele a za podmínek stanovených provozovatelem.
9. Na pohřebištích není dovolena jízda i jinými vozidly s výjimkou vozíků invalidních občanů.
10. Na pohřebištích je zakázáno pohybovat se na kolech, kolečkových bruslích, koloběžkách, skateboardech apod.

11. Návštěvníci jsou povinni chovat se na pohřebištích důstojně a pietně s ohledem na toto místo, řídit se Řádem pohřebišť. Zejména není návštěvníkům pohřebišť dovoleno se zde chovat hlučně, používat audio a video přijímače, kouřit, požívat alkoholické nápoje a jiné omamné látky, odhazovat odpadky mimo odpadové nádoby, nechat volně pobíhat psy, kočky a jiná zvířata a používat prostory pohřebišť i jeho vybavení k jiným účelům, než k jakým jsou určeny.
12. Z hygienických důvodů není dovoleno na pohřebištích pít vodu z vodovodních výpustí a studní. Rovněž není dovoleno tuto vodu odnášet v náhradních obalech mimo pohřebiště.
13. Svítidla mohou návštěvníci a nájemci na pohřebištích rozsvěcovat jen pokud jsou vhodným způsobem zabezpečena proti vzniku požáru. Provozovatel může v odůvodněných případech používání svítidel na pohřebištích omezit nebo i zakázat.
14. Ukládání nádob, náradí, jiných předmětů, včetně dílů hrobového zařízení na zelené pásy a místa kolem hrobových míst není dovoleno. Nádoby na odpadky na pohřebišti slouží jen pro ukládání odpadu z pohřebišť – mimo odpadu stavebního a nebezpečného. Pokud je na pohřebištích zavedeno třídění odpadu, je nutno toto opatření respektovat.
17. Návštěvníkům je zakázáno provádět jakékoli zásahy do vzrostlé zeleně na pohřebištích.
18. Na pohřebištích je povoleno provádět práce pouze v takovém rozsahu a způsobem, který stanoví tento Řád a provozovatel.
19. Na pohřebištích je dovoleno umístění reklam pouze na vyhrazených místech po předchozím souhlasu provozovatele pohřebišť. Není dovoleno umístění reklam na stromech ani zařízeních pohřebišť ani hrobových místech a hrobových zařízeních.
20. Na pohřebištích rovněž není dovoleno pořádat presentační akce soukromých subjektů zaměřené na výkon následné služby pro nájemce či prodej jimi nabízeného zboží. Všechny podnikatelské subjekty, které chtějí vykonávat jakékoli práce či služby pro nájemce, mají oznamovací povinnost k této činnosti vůči provozovateli pohřebišť.
23. Všechny osoby, vykonávající činnosti, související se zajištěním řádného provozu pohřebišť, jsou povinny tak činit v souladu se zákonem o pohřebnictví a ostatními právními normami, upravujícími takovou činnost, dodržovat tento Řád a to vždy s vědomím provozovatele pohřebišť, nebo s jeho předchozím souhlasem, je-li ho dle tohoto řádu potřeba.

Článek 5

Povinnosti provozovatele pohřebišť

1. Provozovatel pohřebišť je povinen zejména:
 - a) Všem osobám - zájemcům o nájem stanovit stejné podmínky pro sjednání nájmu dle typu hrobového místa.

- b) Zdržet se ve styku s pozůstalými chování nešetného k jejich citům a umožnit při smutečních obřadech účast registrovaných církví, náboženských společností a jiných osob v souladu s projevenou zemřelé osoby, a pokud se tato osoba během svého života ke smutečnímu obřadu nevyslovila, také v souladu s projevenou vůlí osob uvedených v § 114 odst. 1 občanského zákoníku, je-li provozovateli známa.
- c) Vést evidenci související s provozováním pohřebišť v rozsahu dle § 21 zákona o pohřebnictví formou vázané knihy.
- d) Ukládat Listy o prohlídce zemřelého do spisovny popřípadě i doklady o zpopelnění dle archivačního a skartačního řádu obce.
- e) Vyřizovat stížnosti včetně reklamací souvisejících s provozem a správou pohřebišť.
- f) Současně je povinen udržovat aktuální plán pohřebišť s vedením evidence volných hrobových míst. Zájemcům o uzavření nájemní smlouvy je povinen na jejich žádost nechat nahlédnout do plánu pohřebišť a evidence volných míst.
- g) V případě zákazu pohřbívání bezodkladně písemně informovat nájemce hrobových míst, pokud je mu známa jejich adresa a současně informovat veřejnost o tomto zákazu v místě na daném pohřebišti obvyklém.
- h) V případě rušení pohřebiště provozovatel postupuje dle ustanovení § 24 zákona o pohřebnictví a je bezodkladně povinen ve směru k zúčastněným osobám a veřejnosti splnit veškerou informační povinnost.
- ch) Připravit k pronájmu nová místa pro hroby, urnová místa apod. (tzn. vytýčit – označit schematickým plánkem, číselně označit, vyčistit) tak, aby se minimalizoval negativní dopad na již existující hrobová místa. Pronajímat tato místa a provádět obnovu nájmu zájemcům za podmínek, stanovených zákonem o pohřebnictví a Řádem tak, aby vznikly ucelené řady, oddíly, či skupiny hrobových míst stejného charakteru a rozměrů.
- i) Zabezpečovat výkopy hrobů a služby související s pohřbíváním, manipulací s lidskými ostatky, exhumacemi a ukládáním zpopelněných ostatků (uložení uren). Tuto povinnost může zajistit i u třetího subjektu po protokolárním předání pracoviště a nejbližšího okolí.
- j) Zajišťovat údržbu veřejné zeleně na pohřebištích podle platných předpisů, pokynů příslušného správního orgánu, provádět úklid cest a chodníků, běžnou údržbu oplocení, společných zařízení a inženýrských sítí a dbát na úpravu pohřebišť.
- k) Zajišťovat sběr, třídění, uskladňování a likvidaci všech odpadů z pohřebišť včetně odpadů biologicky nebezpečných.
- l) Zabezpečovat pořádek a čistotu na pohřebištích včetně údržby veřejných travnatých ploch, opuštěných hrobových míst, společných hrobů a vyhrazených ploch.
- m) Umožnit oprávněným osobám manipulaci se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebišť nebo provedení exhumace za podmínek stanovených zákonem o pohřebnictví a tímto Řádem.
- n) Písemně upozornit nájemce na skončení sjednané doby nájmu nejméně 90 dnů před jejím skončením. Není-li mu trvalý pobyt, nebo sídlo nájemce znám, uveřejní tuto informaci v místě na daném pohřebišti obvyklém, nejméně 60 dnů před skončením sjednané doby nájmu.
- o) Během doby trvání nájmu zajistit k hrobovému místu přístup a zdržet se jakýchkoliv zásahů do hrobového místa, s výjimkou případů, kdy je nezbytné bezodkladně zajistit bezpečný provoz pohřebiště, mimo kopání hrobů nebo opravy hrobových zařízení v sousedství avšak jen na dobu nezbytně nutnou.

Článek 6

Užívání hrobového místa

1. Žádný zájemce o nájem místa na pohřebištích nemá nárok na okupaci opuštěného hrobového místa, nebo na jiné, individuální umístění hrobu a hrobového zařízení v rámci hrobového místa.
2. Nájem hrobového místa vzniká na základě smlouvy o nájmu hrobového místa uzavřené mezi pronajímatelem – provozovatelem pohřebiště a mezi nájemcem (dále jen smlouva o nájmu). Smlouva o nájmu musí mít písemnou formu a musí obsahovat určení druhu hrobového místa, jeho rozměry, výši nájemného.
3. K uzavření smlouvy o nájmu hrobového místa je zájemce o nájem povinen poskytnout pronajímateli pohřebiště zejména tyto údaje:
 - a) jméno a příjmení zemřelé osoby, jejíž lidské pozůstatky nebo ostatky jsou na pohřebišti uloženy, místo a datum jejího narození a úmrtí,
 - b) list o prohlídce zemřelého,
 - c) údaje o jiných lidských pozůstatcích v rozsahu identifikace jiných lidských pozůstatků, datum uložení lidských pozůstatků nebo lidských ostatků na pohřebiště včetně jejich exhumace, určení hrobového místa, hloubky pohřbení, druhu rakve, vložky do rakve nebo transportního vaku; u lidských ostatků druh a číslo urny a v případě vsypu i místo jejich uložení,
 - d) záznam o nebezpečné nemoci, pokud lidské pozůstatky, které byly uloženy do hrobu, byly touto nemocí nakaženy,
 - e) jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a data narození nájemce hrobového místa, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, název nebo obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo osoby nájemce hrobového místa, jde-li o právnickou osobu,
 - f) datum uzavření nájemní smlouvy a dobu trvání závazku včetně údajů o změně smlouvy,
 - g) údaje o náhrobku a hrobovém zařízení daného hrobového místa, včetně údajů o vlastníku, pokud je znám, není-li vlastníkem nájemce a to nejméně v rozsahu jméno, příjmení, trvalý pobyt, datum narození.
 - h) jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a další kontakty na osoby, které budou po smrti nájemce na základě určené posloupnosti pokračovat v nájmu.
4. Změny výše uvedených údajů a skutečností je nájemce povinen bez zbytečného odkladu oznámit provozovateli pohřebiště.
5. V případě, že se jedná o nájem hrobového místa v podobě hrobu, musí být doba, na niž se smlouva o nájmu uzavírá, stanovena tak, aby od pohřbení mohla být dodržena tlecí doba stanovená pro pohřebiště v čl. 3.
6. Nájem hrobových míst se sjednává pro hroby, urnová místa, zpravidla na dobu:

Pohřebiště Malá Morava	10 let
Pohřebiště Vojtíškov	15 let
Pohřebiště Podlesí	10 let
7. Platným uzavřením nájemní smlouvy k hrobovému místu na pohřebišti vzniká nájemci právo zřídit na místě hrob, urnové místo, včetně vybudování náhrobku a

hrobového zařízení (rám, krycí desky apod.) a vysázet květiny, to vše v souladu s obsahem nájemní smlouvy, tímto Řádem a pokyny provozovatele pohřebiště, s následnou možností uložit v tomto místě lidské pozůstatky a lidské ostatky.

9. Nájemní právo k hrobovému místu lze převést na třetí osobu pouze prostřednictvím provozovatele pohřebiště novou smlouvou. Současně s převodem nájemního práva je dosavadní nájemce a vlastník náhrobku nebo hrobového zařízení povinen předložit provozovateli pohřebiště smlouvu o převodu uvedených věcí do vlastnictví jiné osoby, nezůstávají-li i nadále v jeho vlastnictví.
10. Uložení konstrukce pro ukládání vykopané zeminy při výkopu vedlejšího hrobu a nutné kamenické práce na přilehlém hrobovém místě, to vše v odůvodněných případech a na nezbytně nutnou dobu, není omezením práva nájemce ve smyslu § 25 zákona o pohřebnictví. Dojde-li k zásahu do hrobového místa, nebo zařízení a vznikne-li tímto škoda, je povinen hrobové místo uvést do původního stavu, nebo škodu nahradit ten, kdo škodu způsobil. To platí i v případě, že škůdce ke své činnosti přibral třetí osobu.
11. Nájemce je povinen vlastním nákladem zajišťovat údržbu hrobového místa a hrobového zařízení v rozsahu stanoveném smlouvou o nájmu a v následujícím rozsahu a způsobem:
 - a) nejpozději do 3 měsíců od pohřbení do hrobu zajistit úpravu pohřbívací plochy hrobového místa,
 - b) zajistit, aby plocha hrobového místa nezarůstala nevhodným porostem, který by narušoval svým vzhledem okolí, průběžně zajišťovat údržbu hrobového místa tak, aby travní porost nedosáhl květenství (vymetání trav), jakož i průběžně zajišťovat údržbu hrobového zařízení na vlastní náklady tak, aby jejich stav nebránil užívání hrobových míst ostatních nájemců a dalších osob,
 - c) odstranit včas znehodnocené květinové a jiné dary, odpad z vyhořelých svíček a další předměty, které narušují estetický vzhled pohřebiště. Neodstraní-li tyto předměty nájemce hrobového místa, je provozovatel pohřebiště oprávněn tak učinit sám.
12. Nájemce je povinen neprodleně zajistit opravu hrobového zařízení pokud je narušena jeho stabilita a ohrožuje tím zdraví, životy, nebo majetek dalších osob. Pokud tak nájemce neučiní po uplynutí lhůty uvedené ve výzvě provozovatele, je provozovatel pohřebiště oprávněn zajistit bezpečnost na náklady a riziko nájemce hrobového místa.
13. Je zakázáno odkládat díly hrobového zařízení na sousední hrobová místa, nebo je opírat o sousední hrobová zařízení.
14. Při užívání hrobového místa je nájemci zakázáno manipulovat s lidskými ostatky. Se zpopelněnými lidskými ostatky může nájemce manipulovat a ukládat je na pohřebišti pouze s vědomím provozovatele.
15. Nájemce je povinen strpět číselná označení hrobových míst provedená provozovatelem, tato čísla nepřemísťovat, nepoškozovat a nepoužívat k jiným účelům. Nájemce je povinen strpět na hrobovém místě vhodně umístěný odkaz na uveřejněnou informaci ve vývěsce týkající se upozornění nájemce na skončení doby nájmu.
16. Pokud se hrobové zařízení stalo opuštěným po účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (tj. od 1. ledna 2014) a je zároveň stavbou, bude od 1. ledna 2024 provozovatelem pohřebiště provedena nabídka příslušnému Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

17. Byl-li nájemce hrobového místa prokazatelně vyzván před ukončením nájmu k vyklizení hrobu od movitých i nemovitých věcí, v souladu s § 2225 občanského zákoníku, při skončení nájmu předá nájemce hrobové místo vyklizené do 30 dnů od skončení nájmu. Při odevzdání hrobového zařízení si nájemce vezme vše, kromě uložených lidských ostatků, ať zpopelněných nebo nezpopelněných, protože v souladu s § 493 občanského zákoníku lidské ostatky nejsou věci.
18. Po zániku nájmu se lidské ostatky nezpopelněné i zpopelněné ponechají na dosavadním místě. Při nájmu hrobového místa novým nájemcem budou tyto lidské ostatky v průběhu nového pohřbení uloženy pod úroveň dna hrobu. Není-li možné využít úroveň dna hrobu, uloží se lidské ostatky do společného hrobu téhož pohřebiště.
19. Při nesplnění bodu 17 je hrobové zařízení umístěno na hrobovém místě po zániku nájemní smlouvy bez právního důvodu tedy neoprávněně. Pokud na výzvu není odstraněno, pak má provozovatel pohřebiště možnost obrátit se na soud nebo v rámci svépomoci hrobové zařízení odstranit a uskladnit a následně vyzvat vlastníka ať si zařízení odebere. Náklady na odstranění a uskladnění hrobového zařízení ponese vlastník hrobového zařízení. Pokud na další výzvu vlastník nereaguje a náklady na odstranění a skladné překročí výši odhadované ceny hrobového zařízení, provozovatel hrobového zařízení prodá. Výtěžek použije na úhradu nákladů.
20. Některá hrobová zařízení lze provozovateli pohřebiště darovat písemnou darovací smlouvou.

Článek 7

Podmínky zřízení náhrobku, hrobového zařízení

1. Ke zhotovení náhrobku, hrobového zařízení na pohřebištích, nebo úpravě již existujících je oprávněn pouze vlastník nebo jím zmocněná osoba po prokazatelném předchozím souhlasu nájemce hrobového místa a provozovatele pohřebiště za jím stanovených podmínek.
2. Podmínky ke zřízení hrobového zařízení mimo hrobky určuje provozovatel v rozsahu:
 - a) Určí rozměry, tvar hrobového zařízení, případně druh použitého materiálu, minimální hloubku základů, odstupňování hrobového zařízení ve svahovitém terénu, šířku uliček mezi hrobovým zařízením, způsob uložení zeminy a odpadu při zřizování hrobového zařízení, jeho opravách a likvidaci. Jednotlivé díly hrobového zařízení musí být mezi sebou pevně kotveny.
 - b) Základy musí být provedeny do nezamrzající hloubky 80 cm, dimenzovány se zřetelem na únosnost půdy a nesmí zasahovat do pohřbívací plochy.
 - c) Základy musí odpovídat půdorysným rozměrům díla a podpovrchové hloubce základové spáry, která činí minimálně 80 cm.
 - d) Základy památníků, náhrobků nebo stél musí být zhotoveny z dostatečně únosného materiálu, odolného proti působení povětrnosti např. z prostého betonu či železobetonu, kamenného, popř. cihelného zdiva.
 - e) Přední a zadní rámy hrobu musí být v jedné přímce s rámy sousedních hrobů.
 - f) Při stavbě na svahovitém terénu musí být hrobové zařízení stejnoměrně odstupňováno.

3. Při provádění prací směřujících ke zhotovení, údržbě, opravám, nebo odstranění věcí na hrobovém místě je vždy třeba předchozího prokazatelného souhlasu nájemce, neprovádí-li tyto práce sám, přičemž je ten, kdo tyto práce provádí povinen činit tak dle pokynů provozovatele pohřebiště, nájemní smlouvy a tohoto Řádu.
4. V průběhu zhotovování, údržby, oprav, nebo odstraňování hrobového zařízení na pohřebištích odpovídá nájemce hrobového místa za udržování pořádku, za skladování potřebného materiálu na místech a způsobem určeným provozovatelem pohřebiště. Odstraňovaný stavební materiál, náhrobky, či jejich části, stejně tak i vykopanou zeminu je nájemce povinen nejpozději před přerušением práce téhož dne odvézt na určené místo skládky a případně uložit do příslušného kontejneru. Při těchto pracích nesmí být cesty a uličky na pohřebištích užívány k jinému účelu než ke komunikačním a nesmí být jejich průchodnost omezována.
5. Po skončení uvedených prací je nájemce povinen na svůj náklad uvést okolí příslušného hrobového místa a místa, která při práci znečistil, do původního stavu nejpozději do 48 hodin. Ukončení prací je nájemce povinen ohlásit provozovateli pohřebiště a je povinen uhradit náklady spojené s odvozem a likvidací odpadu, včetně odpadu biologicky nebezpečného, vzniklého při pracích na hrobovém místě, pokud tak neučinil na vlastní náklad sám. Spolu s tím nahlásí změny hrobového zařízení, zakládající povinnost změnit, či doplnit předepsanou evidenci. Totéž platí při likvidaci hrobového zařízení včetně základů..
6. Na hrobovém místě lze vysadit strom nebo keř pouze s předchozím písemným povolením provozovatele pohřebiště. Provozovatel může nájemci přikázat odstranění vysazené dřeviny bez jeho souhlasu, případně odstranit takovou výsadbu na náklad nájemce hrobového místa.
7. Vlastník hrobového zařízení je oprávněn odstranit hrobové zařízení z pohřebiště po předchozím projednání s provozovatelem a nájemcem hrobového místa.

Článek 8

Ukládání lidských pozůstatků a exhumace lidských ostatků

1. Otevřít hrob na pohřebištích, ukládat do nich lidské pozůstatky nebo provádět exhumaci je oprávněn pouze provozovatel pohřebiště nebo provozovatel pohřební služby, který na základě smlouvy s vypravitelem pohřbu hodlá na pohřebišti pohřbít lidské pozůstatky (viz čl. 9).
2. Obdobně jako při přijímání lidských pozůstatků k pohřbení provozovatel dbá na to, aby převzetí nezpopelněných lidských ostatků bylo doloženo alespoň úmrtním listem a průvodním dopisem s uvedením, o čí ostatky se jedná, odkud jsou (číslo hrobu a název pohřebiště) a v koho zájmu se exhumace a převoz prováděl (číslo objednávky a smluvní strany); u urny postačí předložit doklad o zpopelnění, který obsahuje údaje shodné s identifikačním štítkem. Tyto dokumenty by měly být podkladem i pro evidenci související s provozováním pohřebiště.
3. Zpopelněné lidské ostatky je možné uložit na pohřebištích vždy jen se souhlasem nájemce hrobového místa a provozovatele pohřebiště, u hrobů zpravidla k nohám do niky, jinak v ochranném obalu.
4. V době po úmrtí nájemce, má-li být tento uložen do hrobu, jehož byl nájemcem, zajistí provozovatel úhradu nájemného na dobu tleci od vypravitele pohřbu nebo jiné zmocněné osoby. Nepožádá-li nikdo o uzavření nájemní smlouvy k

předmětnému místu, zůstává toto hrobové místo po tlecí dobu bez nájemce s povinností provozovatele o toto místo pečovat.

5. Bez ohledu na uplynutí tlecí doby může být s nezpopelněnými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště manipulováno pouze na základě předchozího souhlasu provozovatele pohřebiště.
6. Nezpopelněné i zpopelněné lidské ostatky mohou být exhumovány, tj. přemístěny nebo převezeny na jiné pohřebiště, pouze na písemnou a odůvodněnou žádost nájemce hrobového místa a nájemce nového hrobového místa na jiném pohřebišti, a to jen s písemným souhlasem provozovatele pohřebiště. Převoz exhumovaných nezpopelněných lidských ostatků na jiné pohřebiště musí být předem objednáno u provozovatele pohřební služby a objednávka k žádosti přiložena. Nájemce hrobového místa doloží k žádosti o exhumaci vždy skutečnost úmrtí podle § 22 odst. 2 zákona o pohřebnictví a písemný souhlas osoby uvedené v § 114 odst. 1 občanského zákoníku. Před exhumací nezetlelých lidských ostatků musí nájemce hrobového místa písemně požádat o souhlas také krajskou hygienickou stanicí.
7. Exhumace nezpopelněných lidských ostatků za účelem jejich zpopelnění v krematoriu je zakázáno. Výjimky dle individuální žádosti může podle Čl. 12 schválit pouze provozovatel pohřebiště.
8. Všechny rakve včetně exhumačních musí být označeny štítkem nejméně se jménem zemřelého, datem narození, datem úmrtí, dnem pohřbu a názvem provádějící pohřební služby.
9. Rakve, použité pro pohřbívání do země, musí být vyrobeny z takových materiálů, aby ve stanovené tlecí době zetlely spolu s lidskými ostatky. Za zetlelé se považují zbytky rakví (hlavních desek) o maximální velikosti 0,5 m² držící vcelku. Pro výrobu rakví ukládaných do hrobu na pohřebištích, nesmějí být použity díly z nerozložitelných materiálů. Kovový díl (madla rakve apod.) lze použít jen omezeně.
10. Výplň rakví (vystýlka), transportní vaky vložené do rakví a rubáše mohou být vyrobeny pouze z lehce rozložitelných materiálů jako dřevěné piliny, papír, u vaků rozložitelné plasty a u rubášů látky. Tkanina, ze které je oblečení zemřelého vyrobeno, by měla být nejlépe bez chemických příměsí.
11. K výrobě rakví a jejich nátěrů nesmí být použity barvy, lepidla a tvrdidla, obsahující složky škodlivých látek.
12. Milodary vložené do rakve mohou být vyrobeny také pouze ze snadno rozložitelných materiálů.

Článek 9

Podmínky pro otevření hrobu provozovatelem pohřební služby

1. Provozovatel pohřební služby smí otevřít hrob na pohřebištích pro uložení lidských pozůstatků, nebo lidských ostatků, k provedení exhumace, popř. k jiným účelům, pokud provozovatel pohřebiště obdrží v dostatečném předstihu před samotným otevřením hrobu
 - a) písemnou žádost vypravitele pohřbu, nájemce hrobu a majitele hrobového zařízení o otevření hrobu provozovatelem pohřební služby,

- b) kopii té části smlouvy uzavřené mezi provozovatelem pohřební služby a vypravitelem pohřbu o vypravení pohřbu, která přikazuje pohřbít do příslušného hrobového místa,
 - c) doklad o oprávnění k podnikatelské činnosti v oblasti provozování pohřební služby a o oprávněnosti vykonávat podnikatelskou činnost technické služby - práce při kopání hrobů na pohřebištích (výpis z živnostenského rejstříku),
 - d) prohlášení, že uvedené práce zajistí provozovatel pohřební služby na vlastní náklad, vlastními zaměstnanci a s použitím vlastních pomůcek i náradí a na vlastní odpovědnost,
 - e) osvědčení o získání profesní kvalifikace Hrobník nebo potvrzení o absolvování školení hrobníků od zaměstnance provozovatele pohřební služby, který bude hrob otevírat,
 - f) doklad o ověření znalostí předpisů BOZP a PO,
 - g) návrh na protokolování předání pracoviště před i po pohřbení včetně fotografií příslušného hrobového místa před jeho otevřením a fotografie bezprostředně sousedících hrobů.
2. Zaměstnanec pohřební služby, který bude hrob otevírat, musí být provozovatelem pohřebiště seznámen s řádem pohřebiště, místními podmínkami a s jinými informacemi nezbytnými pro bezpečné a nezávadné otevření hrobu.
 3. Provádí-li otevření hrobu zaměstnanec provozovatele pohřební služby, provozovatel pohřebiště je oprávněn kdykoliv
 - a) zkontrolovat průběh prací, stav výkopu a pažení, dohlédnout na zabezpečení vykopané hrobové jámy proti pádu třetí osoby a přítomnost druhého pracovníka provozovatele pohřební služby,
 - b) požádat o přerušeni prací; v takovém případě je zaměstnanec provozovatele pohřební služby povinen práce neprodleně pozastavit.
 4. Provozovatel pohřebiště může po dohodě s provozovatelem pohřební služby vybavit jeho zaměstnance pověřeného otevřením hrobu vhodnými pracovními pomůckami, potřebnými nástroji a náradím.
 5. Otevření hrobu, u něhož neuplynula tlecí doba od posledního pohřbení, je možné provést jen tehdy, pokud příslušná krajská hygienická stanice povolila manipulaci s nezetlelymi lidskými ostatky.
 6. Provozovatel pohřebiště může odmítnout otevření hrobu, jsou-li k tomu závažné důvody, např. bezprostřední blízkost vzrostlého stromu, u něhož by musely být přerušeny hlavní kořeny (což by vedlo k narušení stability stromu), pokud je pohřebiště a jeho porost v nepříznivém stavu v důsledku vichřic, dešťových srážek, nebo pokrytí povrchu sněhem a ledem.
 7. Rakev s lidskými pozůstatky musí být po uložení do hrobu zasypána zkyplenou zemí ve výši minimálně 1,2 m.
 8. Provozovatel pohřebiště zajistí při otevření hrobu a hrobky provoz na pohřebišti tak, aby nebyl narušen veřejný pořádek a aby byl vyloučen přenos možné nákazy.
 9. Náklady vzniklé provozovateli pohřebiště v souvislosti s otevřením hrobu nebo hrobky hradí ten, kdo o otevření požádal. Provozovatel pohřebiště má nárok na úhradu přiměřených nákladů za poskytnuté výše uvedené a další související služby.

Článek 10

Dřeviny a lavičky

1. Dřeviny lze na pohřebištích vysazovat pouze se souhlasem provozovatele. Jedná se o dřeviny, které by v budoucnu vykazovaly znaky vzrostlých stromů a mohly by způsobovat škody na majetku a ohrožovat bezpečnost návštěvníků.
2. Dřeviny nesmějí být vysazovány do pohřbívací plochy s výjimkou toho, kdy se nájemce písemně zaváže k tomu, že bude místo užívat pouze k uložení zpopelněných lidských ostatků.
3. Provozovatel může dle svého uvážení a bez souhlasu nájemce odstranit vysazené dřeviny, k jejíž výsadbě nedal souhlas.
4. Likvidovat vzrostlou zeleň lze jen při dodržení zvláštního předpisu (viz zákon o ochraně přírody a krajiny).
5. Všechna trvalá zeleň, vysazená na pohřebištích, se stává majetkem provozovatele pohřebiště.
6. Nájemce ani návštěvník pohřebiště není oprávněn provádět jakékoliv zásahy do vzrostlé zeleně bez předchozího souhlasu provozovatele.
7. Pevné i přenosné lavičky instaluje na pohřebištích provozovatel, nebo osoba, které k tomu udělí provozovatel souhlas s určením rozměrů, tvaru a umístění lavičky a povinnosti udržovat lavičky v řádném stavu.
8. Lavičky mohou užívat všichni návštěvníci pohřebiště.
9. Jednoduché práce nutné k udržování a okrášlování hrobových míst a hrobového zařízení provádějí nájemci nebo podnikající fyzické či právnické osoby nájemcem pověřené.

Článek 11

Sankce

1. Porušení tohoto Řádu bude postihováno podle § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích jako přestupek proti veřejnému pořádku, zvláště pokud fyzická osoba poruší podmínky uložené v tomto Řádu při konání pohřbu nebo pietního aktu.
2. Přestupku se dopustí také ten, kdo dle zákona o pohřebnictví
 - a) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. f) zachází s lidskými pozůstatky nebo lidskými ostatky na pohřebišti způsobem dotýkajícím se důstojnosti zemřelého nebo mravního cítění veřejnosti,
 - b) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. g) neoprávněně otevře na pohřebišti konečnou rakev s lidskými pozůstatky nebo urnu s lidskými ostatky,
 - c) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. h) neoprávněně otevře na pohřebišti hrob nebo hrobku nebo neoprávněně provádí exhumaci,
3. Za přestupky uvedené výše lze uložit pokutu až do výše 100 000,- Kč ve smyslu § 26 zákona o pohřebnictví.

Článek 12

Ostatní ustanovení

1. Právní vztahy neupravené tímto řádem, vztahující se k provozování pohřebišť, se řídí zákonem o pohřebnictví.
2. Pokud se písemný styk provádí doručenkou na adresu nájemce místa na pohřebišti, platí fikce doručení uplynutím posledního dne úložní lhůty u pošty.
3. Kontrolu dodržování tohoto Řádu provádí obec Malá Morava.
4. Výjimky z Řádu pohřebišť dle individuální žádosti může schválit provozovatel pohřebišť.
5. Pokud pohřebiště, nebo jeho část, včetně hrobových zařízení, jsou zapsány v seznamu kulturních památek, nebo se nacházejí na území památkového zájmu, či jsou v seznamu válečných hrobů a pohřebišť vztahují se na péči o ně zvláštní právní předpisy.

Článek 13

Závěrečné ustanovení

1. Řád veřejných pohřebišť bude vyvěšen na úřední desce obecního úřadu Malá Morava po dobu 15 dnů.
2. Tento řád je účinný po 15 dnech vyvěšení na úřední desce obecního úřadu Malá Morava. Řád bude vyvěšen po celou dobu platnosti na pohřebištích v místě obvyklém, tj. u hlavní brány.
3. Obecně závazná vyhláška č. 3/2002, kterou se vydal řád veřejného pohřebiště, schválená dne 27. 2. 2002, jež nabyla účinnosti dnem 1. 7. 2002, byla zrušena obecně závaznou vyhláškou č. 1/2018 s účinností od 1. 6. 2018.

V Malé Moravě dne 14. 8. 2020

Antonín Marinov
starosta